

Małgorzata Sieńczewska

6. TWORZYMY OPOWIEŚĆ DO RZUTÓW KOSTKĄ – CZYLI O UKŁADANIU OPOWIADAŃ

Cele ogólne w szkole podstawowej:

- zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- myślenie matematyczne – umiejętność korzystania z podstawowych narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz prowadzenia elementarnych rozumowań matematycznych;
- kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie;
- umiejętność pracy zespołowej.

Cele ogólne na I etapie kształcenia:

- rozwijanie predyspozycji i zdolności poznawczych dziecka;
- kształtowanie u dziecka pozytywnego stosunku do nauki oraz rozwijanie ciekawości w poznawaniu otaczającego świata i w dążeniu do prawdy;
- wyposażenie dziecka w umiejętność czytania i pisania, w wiadomości i sprawności matematyczne potrzebne w sytuacjach życiowych i szkolnych oraz przy rozwiązywaniu problemów.

Wymagania szczegółowe:

Uczeń:

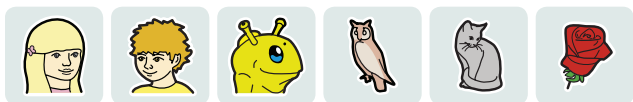
- w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku intelektualnego zachowuje się rozumnie, dąży do wykonania zadania;
- klasyfikuje obiekty: tworzy kolekcje, np. zwierzęta, zabawki, rzeczy do ubrania;
- rozumie sens kodowania oraz dekodowania informacji; odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne i napisy;
- w kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy, mówi na temat, zadaje pytania i odpowiada na pytania innych osób, dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno;
- współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz w świecie dorosłych, grzecznie zwraca się do innych w szkole, w domu i na ulicy.

Wariant I

Pomoce:

- piktogramy małe:

Zestaw A:

Zestaw B:

- kostka do gry, pionek,
- plansza „Tworzymy opowieść I” z 30 polami, na której trzy pola zamalowane są czarnym kolorem, a na jednym umieszczony jest napis START (zestaw pomocy i szablon 1.),
- kartoniki do tworzenia nowych piktogramów,
- przybory do rysowania i pisania.

Przebieg sytuacji dydaktycznej:

1. Dzieci dzielą się na czteroosobowe zespoły, następnie oglądają obrazki z **Zestawu A** i wspólnie ustalają ich znaczenie. Próbuje porządkować obrazki, tworzyć dla nich nazwy nadrzędne.
2. Proponujemy dzieciom układanie w grupie opowieści z wykorzystaniem obrazków z **Zestawu A** i **Zestawu B**. Ustalamy, że obrazki z Zestawu B oznaczają:

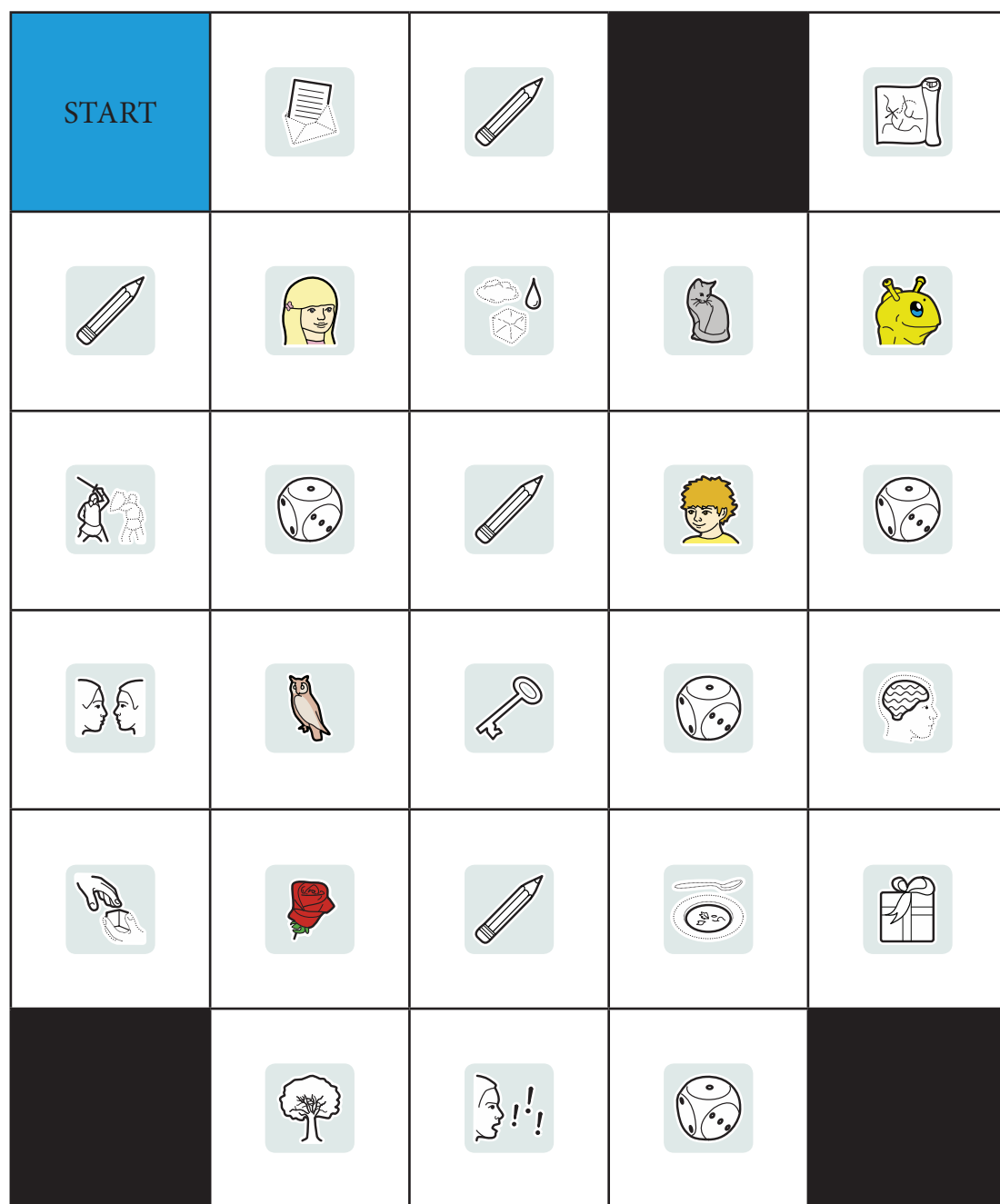
możliwość narysowania dodatkowego obrazka,

możliwość dodatkowego rzutu kostką.

Dzieci mieszają obrazki, a następnie układają je na planszy, tak aby było widać, co każdy z nich przedstawia. Następnie ustawiają pionek na polu z napisem START i rzucają kolejno kostką. Każdy uczeń przesuwa pionek w zgodzie z liczbą wyrzuconych oczek. Zdejmuje z planszy obrazek, na którym zatrzymał się pionek i układa go pod planszą, jednocześnie tworząc dalszy ciąg wspólnej opowieści. Dzieci mogą poruszać się po planszy w dowolnym kierunku. Opowieść można zakończyć, kiedy pionek zostanie umieszczony na polu oznaczonym kolorem czarnym. Zachęcamy dzieci do wspólnego ustalania strategii wyboru kierunku ruchu po planszy, tak aby zdejmowane z niej obrazki pozwalały na tworzenie logicznego ciągu wydarzeń. Dodatkową pomocą w tym zakresie jest możliwość stawania na polach, które pozwalają na dorysowywanie dodatkowych obrazków. Dzieci na pewno też szybko odkryją, że czasami warto stanąć na polu, które zezwala na dodatkowy rzut kostką, aby dotrzeć do obrazka, który właśnie najlepiej pasuje do tworzonej opowieści.

Przykładowy wygląd planszy (szablon 1.):

3. Zachęcamy dzieci, aby korzystając z obrazków, które umieściły pod planszą, spróbowały jeszcze raz odtworzyć swoje opowiadanie i zaprezentowały je pozostałym grupom.
4. Prosimy, aby uczniowie zastanowili się w swoich grupach nad następującymi pytaniami:
 - ✓ Co było dla was najciekawsze podczas wykonywania tego zadania? Dlaczego?
 - ✓ Co sprawiło wam kłopot? Dlaczego?
 - ✓ Co chcielibyście teraz zmienić, poprawić, może coś jest sprzeczne, niezgodne w waszej opowieści?
 - ✓ Jaki tytuł nadalibyście swojej opowieści?
 - ✓ Jakie pytania można zadać do waszego opowiadania?
 - ✓ Z których obrazków można zrezygnować, a które są niezbędne do stworzenia waszej opowieści?

Wariant II**Pomoce:**

- piktogramy małe

czas:

miejsce:

bohaterowie:

przedmioty:

oraz 2 piktogramy „nagle”:

- 2 kostki:

pierwsza kostka zawiera 5 piktogramów oznaczających czynności:

druga kostka zawiera pojęcia społeczne typu:

- plansza „Tworzymy opowieść II” z 12 okienkami (zestaw pomocy i szablon 2.),
- 20 czystych kartek wielkości piktogramów z zestawu dla uczniów i przybory do pisania dla każdej grupy.

Przebieg sytuacji dydaktycznej:

1. Dzieci dzielą się na czteroosobowe zespoły, oglądają obrazki i ustalają ich znaczenie. Wspólnie nadajemy znaczenie piktogramowi: „nagle”. Dzieci porządkują piktogramy, tworzą nazwy nadrzędne dla utworzonych grup (np. miejsce, bohaterowie, przedmioty, czas).
2. Uczniowie odgadują znaczenie piktogramów umieszczonych na kostkach, wspólnie tworzą podpisy dla każdego obrazka (tworzenie bazy wyrazów).
3. Proponujemy dzieciom układanie w grupie opowieści z wykorzystaniem obrazków i kostek. Najpierw dzieci losują po jednej ikonce z każdej grupy i układają w kolejnych okienkach schematu. Wspólnie ustalają, jaki jest początek opowieści. Mogą dowolnie zmieniać ułożenie kart.
4. Następnie każde dziecko losuje ikonkę z dowolnie wybranej grupy, układa ją na planszy (szablon 2.) i rzuca wybraną przez siebie kostką (może rzucać także dwoma kostkami naraz) i kontynuuje opowiadanie rozpoczęte przez poprzednika. Za każdym razem do szablonu dokładane są też wyrazy, które zostały wskazane przez rzut kostką/kostkami. Jeśli na kostce wypadnie puste pole, dziecko samodzielnie decyduje o wyrazie, który zostanie dodany do opowiadania – zapisuje go na kartce i dokłada do szablonu.

Przykładowy wygląd szablonu 2.:

5. Czynności są powtarzane do momentu, kiedy grupa zdecyduje, że kończy opowiadanie.
6. Następnie dzieci, korzystając z szablonu, próbują odtworzyć skonstruowane opowiadanie i nadają mu tytuł.
7. Prosimy, aby uczniowie zdecydowali, z których obrazków można zrezygnować, a które są niezbędne do stworzenia tej opowieści. Grupy prezentują wynik swojej pracy rówieśnikom i odpowiadają na ich pytania, dotyczące tekstu.

[illegible]
